

Posouzení možností řešení nevhodného chování studenta během výuky

V případě přednášky, semináře

V případě, že se student na přednášce či během semináře chová způsobem zásadně narušujícím její průběh, smí vyučující takového studenta z vyučovací hodiny vykázat.

Jednou ze základních povinností vyučujícího, tedy akademického pracovníka dle ust. § 70 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách (dále jen „ZVŠ“), vyplývající z jeho pracovněprávního vztahu k Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, je povinnost vykonávat pedagogickou činnost v úrovni odpovídající vysokému školství, tak aby bylo naplněno právo studentů na vzdělání. Toto právo by v případě, že by fakulta nezakročila proti zásadnímu narušování průběhu hodin, bylo ostatním studentům upíráno. Vykázání studenta je jedním ze způsobů umožňujících řádný výkon této povinnosti vyučujícího. Akademický pracovník je povinen plnit řádně své pracovní povinnosti, včetně povinnosti si zjednat pořádek na přednášce či semináři, jinak se vystavuje možnému postihu ze strany fakulty coby zaměstnavatele, zejména upozornění na méně závažné porušení pracovních povinností, opatřené lhůtou k nápravě podle § 52 písm. f), nebo g) zákoníku práce (dále jen „ZP“).

Ve vztahu k vyrušujícímu studentovi vykázání neporušuje jeho právo na vzdělání ani svobodu vyjadřovat vlastní názory ve výuce dle ust. § 4 písm. c) ZVŠ, protože student svým rušivým chováním toto právo zjevně zneužívá. Zjevné zneužití práva pak nepožívá právní ochrany v souladu s ust. § 8 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „OZ“). Lze rovněž uvažovat, zda nebyl spáchán přešupek dle ust. § 7 odst. 1 písm. c) bod 3., příp. 4. zákona č. 251/2016 Sb., o některých přešupcích (dále jen „přešupkový zákon“), tj. zda se student-rušitel nedopustil schválnosti či jiného hrubého jednání (zákon umožňuje uložení pokuty ve výši až 20.000 Kč).

Student je povinen dle ust. čl. 18 Statutu Univerzity Karlovy chovat se tak, aby nedošlo k ohrožení života, zdraví nebo majetku, aby žádný člen akademické obce nebyl omezen na svých právech a akademických svobodách a aby nebyly narušovány kolegiální vztahy v akademickém prostředí. Student je dále dle ust. čl. 5 odst. 6 Statutu UK dbát dobrého jména univerzity. Stejně tak je student povinen dodržovat další své povinnosti stanovené v ust. čl. 5 odst. 8 Statutu UK.

V návaznosti na spáchání přešupku či na porušení Statutu UK je s rušitelem možné zahájit disciplinární řízení dle ust. § 64 ZVŠ.

V případě nevhodného chování studenta trpícího psychickou poruchou či poruchou autistického spektra je třeba vzít při jednání se studentem k tomuto specifiku vždy zvláštní zřetel. Přesto však platí, že vyučující nemůže nechat studenta narušovat přednášku či seminář způsobem, který by zásadně narušoval výuku. V rámci narovnání příležitostí je možné po dohodě s proděkanem pro studijní záležitosti nabídnout studentu-rušiteli trpícímu psychickými obtížemi způsobujícími komplikace při plnění studijních povinností standardní cestou možnost odborné lékařské pomoci.

Vzhledem k tomu, že vykázaný student neabsolvoval úplnou přednášku či seminář, vykáže mu vyučující do docházkového listu absenci. Postihem studenta za dlouhodobé narušování výuky tak může být nesplnění studijního předmětu z důvodu absencí.

V případě, že by student odmítl po vykázání přednášku či seminář opustit, vyvede jej pedagog mimo místnost za pomoci jiného zaměstnance fakulty (nikoli studentů). Pokud se student-rušitel vykázání nadále brání a je zjevně agresivní či došlo z jeho strany ke spáchání přešupku (viz výše), je možné se

vyvedení studenta domoci na základě asistence ze strany Policie České republiky, přivolané vyučujícím či jiným zaměstnancem fakulty.

Při opakovaném narušení průběhu přednášek či seminářů je studenta možné vykázat z výuky teprve po jejím narušení, nikoli před zahájením výuky za předchozí prohřešky. Není možné výuku předmětu v semestru zrušit s odkazem na nevhodné chování studenta-rušitele.

V případě laboratorního praktika

Fakulta podle § 101 odst. 5 ZP odpovídá za bezpečnost studentů při práci v laboratořích. Fakulta je povinná umožnit práci studentům v laboratořích pouze po seznámení se studenta se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v laboratořích a podpisu informovaného souhlasu. Pokud student podepsat odmítne či se zásadami odmítne řídit (či evidentně neřídí), vyučující má povinnost mu neumožnit práci v laboratoři. V případě, že student předpisy k bezpečnosti a ochrany zdraví porušuje, je vyučující povinen studenta na toto porušení upozornit a pokud je v porušování pokračováno, je vyučující povinen učinit taková opatření, aby nedošlo k bezpečnostnímu incidentu, a to včetně vykázání studenta z laboratoře.

Možnost vykázání studenta z laboratorního praktika vyplývá akademickému pracovníku z jeho povinnosti zajistit ochranu zdraví a života zbývajících účastníků laboratorních prací, včetně ochrany majetku fakulty. Zajištění ochrany zdraví účastníků a ochrany jejich majetku a majetku fakulty je nadřazeno právu studenta na vzdělání. Povinnost zaměstnance chovat se tak, aby nedocházelo ke vzniku škody či újmy či v takovém případě zakročit a vznik škody odvrátit, je rovněž stanovena v ust. § 249 odst. 1 a 2 ZP.

Při zaviněném porušení povinností studenta, které:

- a) vyústí v újmu na zdraví jiné osoby, se pravděpodobně bude jednat o přešupek ve smyslu ust. § 7 odst. 1 písm. b) přešupkového zákona.
- b) by mělo znaky schválnosti či jiného hrubého jednání, se pravděpodobně bude jednat o přešupek dle ust. § 7 odst. 1 písm. c) bod 3., příp. 4. přešupkového zákona

Za uvedené přešupky může být uložena pokuta až do výše 20.000 Kč.

Student je povinen dle ust. čl. 18 Statutu Univerzity Karlovy chovat se tak, aby nedošlo k ohrožení života, zdraví nebo majetku, aby žádný člen akademické obce nebyl omezen na svých akademických právech a akademických svobodách a aby nebyly narušovány kolegiální vztahy v akademickém prostředí. Student je dále dle ust. čl. 5 odst. 6 Statutu UK dbát dobrého jména univerzity. Stejně tak je student povinen dodržovat další své povinnosti stanovené v ust. čl. 5 odst. 8 Statutu UK.

V návaznosti na spáchání přešupku či na porušení Statutu UK je s rušitelem možné zahájit disciplinární řízení dle ust. § 64 ZVŠ. V případě, že student poruší pravidla bezpečnosti, se kterými byl prokazatelně seznámen, a v důsledku takového porušení vznikne škoda / újma:

- a) *jinému studentovi*,
odpovídá za takto způsobenou škodu studentovi fakulta dle ust. § 391 odst. 3 ZP, s regresním nárokem vůči studentovi, který škodu způsobil dle ust. § 2917 OZ; pokud se poškozený student na vzniku škody taktéž podílel, může být náhrada škody či újmy se přiměřeně sníží či vyloučí dle ust. § 2918 OZ;
- b) *vyučujícímu*,
odpovídá za takto způsobenou škodu vyučujícímu fakulta dle ust. § 265 odst. 1 ZP, s regresním nárokem vůči studentovi, který škodu způsobil dle ust. § 2917 OZ; v případě, že vyučující

nevyužil možnosti zasáhnout dříve a vzniku škody tak předejít, náhrada škody či újmy se přiměřeně sníží či vyloučí dle ust. § 270 ZP;

c) *fakultě,*

odpovídá student-rušitel fakultě za způsobenou škodu dle ust. § 391 odst. 1 věta třetí ZP;

d) *přímo rušiteli,*

nevzniká rušiteli právo na náhradu škody na základě ust. § 2918 OZ – škoda vznikla na základě okolností, které se přičítají poškozenému (případně se náhrada přiměřeně sníží dle stejného ustanovení – ve zbylé míře odpovídá za škodu studentovi fakulta dle ust. § 391 odst. 3 ZP).

e) *Pokud na základě jednání rušitele nevznikne škoda,*

zůstává pouze povinnost vyučujícího na vykázaní studenta z laboratorního praktika, a to s ohledem na předejití potenciálního vznik škody či zdravotní újmy (viz ust. § 249 odst. 2 ZP).

V případě nevhodného chování studenta trpícího psychickou poruchou či poruchou autistického spektra je třeba vzít při jednání se studentem k tomuto specifiku vždy zvláštní zřetel. Přesto však platí, že vyučující je povinen zajistit ochranu bezpečnosti při práci v laboratořích a tedy je oprávněn takového studenta – narušitele z laboratorních praktik vykázat. V rámci narovnání příležitostí je možné po dohodě s proděkanem pro studijní záležitosti poskytnout studentu–rušiteli trpícímu psychickými obtížemi způsobujícími komplikace při plnění studijních povinností standardní cestou možnost odborné lékařské pomoci.

Vzhledem k tomu, že vykázaný student neabsolvoval úplné laboratorní praktikum, vykáže mu vyučující do docházkového listu absenci. V případě odmítnutí podpisu informovaného souhlasu se zásadami bezpečnosti vyučující nemůže studentu umožnit přítomnost na laboratorních praktikách, a to až do doby podpisu. Postihem studenta za dlouhodobé narušování výuky tak může být nesplnění studijního předmětu z důvodu absencí.

V případě, že by student odmítl po vykázaní laboratorní praktikum opustit, vyvede jej pedagog mimo místnost za pomoci jiného zaměstnance fakulty (nikoli studentů). Pokud se student-rušitel vykázaní nadále brání a je zjevně agresivní či došlo z jeho strany ke spáchání přestupku (viz výše), je možné se vyvedení studenta domoci na základě asistence ze strany Policie České republiky, přivolané vyučujícím či jiným zaměstnancem fakulty.

Je povinností vyučujícího zachovat řádný běh výuky. Při opakovaném narušení průběhu laboratorních praktik je studenta možné vykázat z výuky teprve po jejím narušení, nikoli před zahájením výuky za předchozí prohřešky. Není možné výuku předmětu v semestru zrušit s odkazem na nevhodné chování studenta-rušitele.